

Naslov — Address:
 "NOVA DOBA"
 6117 St. Clair Ave.
 Cleveland, Ohio.
 (Tel. Randolph 3899)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Pomlad je čas dela v naravi; naj
 bo tudi čas dela in rasti za našo
 J. S. K. Jednoto!

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

O. 19. — ŠTEV. 19.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, MAY 11TH, 1927. — SREDA, 11. MAJA, 1927

VOLUME III. — LETNIK III.

VESTI IZ CLEVELANDA

V nedeljo 15. maja priredilo slovensko pevsko društvo "Madriani" v Collinwoodu koncert avditoriju Slovenskega Delevskega Doma.

Dramatično društvo "Tri-lav" vprizorilo bo zaključno predstavo te sezone v nedeljo 15. maja, v Slovenskem Narodnem Domu v Clevelandu.

Slovenska mladinska šola S. Doma bo zaključila šolsko leto z mladinsko igro "Mogočni stan" v nedeljo 29. maja.

Knjižničar Slovenske Narodne Citalnice naznanja, da se v mesecih maj, junij, julij in avgust knjige ne bodo oddajale ob običajni dopolnili, ampak same četrtkih zvečer.

Jugoslovanski operni pevec Mate Culić-Dragoni se je zaval povabilu collinwoodskih glasbenih društev in priredi v nedeljo 5. junija koncert v Slovenskem Delavskem Domu. Vsi, ki so imeli priliko slišati Mr. Culića 27. aprila v S. N. Domu, bodo ne bodo zamudili prilike, ki se jim bo ponovno nudila 5. junija, in nedvomno bodo prišli seboj tudi svoje prijatelje, da bo avditorij S. D. Doma napolnjen do zadnjega kotička.

Pretečeni teden je gostovala Clevelandu pod pokroviteljstvom mestne vlade Metropolitane opere. Osmim predstavam prisostovalo skupno 61,584 gledalcev, ki so plačale \$186,298 stopnine. Letos prvič se je odigralo, da je gostovanje opere prineslo dobiček. Sodi se, da Cleveland dosege svetovni rekord za število udeležencev in za prihode na vplačano svoto v enem tednu.

O PREGOMARSKEM STRAJKU

V unijskih okrožjih mehke premoga, kjer se je pričel strajk s 1. aprilom, je malo premembe, kakor poročajo niti Mine Workers Journal, niti unije stoje neomajno za pogodbo z operatorji; v njih vrstah ni opaziti nikakih težav. Skupina operatorjev izokrajnih "strip" rogov v Inliju se je sporazumela z vodstvom distrikta št. 11 U. M. W., da se z delom nadaljuje po eksperimentalni lestvici. Sporazum velja za dve leti. Ti "strip" pregorovniki pokrivajo približno 20% premogove produkcije v državi Indiana.

V pittsburskem distriktu je približno 60 malih premogovnih družb podpisalo pogodbo z U. M. W. A., da se nadaljuje delom po stari lestvici, dokler se ne doseže končni sporazum.

Francoska letalca pogrešana.

Francoska letalca Nungesser in Guiton sta se pretečeno nedeljo vzhignila v Franciji, da poletita v New York v enem samem poletu. Gasolina sta imela s seboj 760 galonov, kar bi jim dovolilo za 48 ur. V torek 7. maja ju še ni bilo na ameriški stran in letala in ladje iz narodov, Amerike, Francije in Anglije so ju pričele iskati po meglenu Atlantiku.

PRIDOBIVANJE ROŽNEGA OLJA

Današnji ženski svet rabi dan za dnem mnogo različnih parfumov ali dišav. Napredek kemije je povzročil, da je mogoče najrazličnejše dišave producirati iz premogove smole. Kljub temu pa se najlepše rožne dišave še vedno pridobivajo od rož ali vrtnic, in zanimivo je, da je ta rožna industrija najbolj razvita pri bratskem bolgarskem narodu. Središča mode: Pariz, London in New York dobivajo najfinije rožno olje iz Bolgarije. Rožno olje se pridobiva tudi na Francoskem in Saksoskem, toda prvo mesto na svetovnem trgu ima bolgarsko rožno olje.

Središče bolgarske rožne industrije je mestoje Kazanlik, in v okolici tega mesta je na tisoče akrov svota pokritih z vrtnicami. Pravi rožni distrikt je povprečno 80 milj dolg, 30 širok in ima približno 1300 čevljev nadmorske višine. Za pridobivanje rožnega olja ste najboljše dve vrsti vrtnic, ki se botanično imenujeta "rosa damascena" in "rosa alba"; prva je rudeča, druga pa bela. To niso polnocvetične vrtnice, ampak rože z enim samim priprostim cvetnim vencem, ki so zelo podobne divjim gozdnim rožam ali šipku. Polnocvetične vrtnice, kakršne navadno gojimo po vrtovih, nimajo dovolj močnega duha in so tudi preveč občutljive.

Omenjene vrtnice začno cveteti v drugi polovici maja in "trgatev" traja tri do štiri tedne, kakor je pač vreme. Cvetje vrtnic se mora potrgati ko še ni popolnoma razvito in sicer v zgodnjih jutranjih urah. To cvetje se mora takoj odnesti v "rožnokuhe", ki jih je mnogo v dotičnem okrožju, in tam se kuhajo na podoben način kot tropine za žganje. Cvetje vrtnic se pomeče v velike kotle, prilije primerno količino vode, pod kotli zakuri in iz cevi začne kmalu curljati rožna voda, prav kot rakija pri naših slovečih butlegerjih. V dobrih 45 minutah je prva kuha končana. Tako dobljena rožna voda se potem še enkrat distilira. Nato se tekočina nalije v steklenice s širokim vratom in v nekaj dneh se začne vrhu posod zbirati nekaka smetana, katera se sproti posnema. To je rožno olje. Unca takega olja se ceni na približno \$11 našega denarja. Za eno unco tega olja je treba približno en tisoč rožnih cvetov.

Tako pridobljeno rožno olje pa se ne more rabiti za dišave, ker je premočno in zato ne diši prijetno. To rožno olje se potem razredči z vodo ali alkoholom in šele v taki obliki se more potem rabiti v dišavne svrhe. Iz ene unce rožnega olja se napravi mnogo steklenic rožnega parfuma. Razredčeno rožno olje se rabi tudi v milu in različnih dišavih pomadah.

Bolgarija pridelala leto povprečno 175,000 unce rožnega olja, kar prinese lep denar v deželo, ker se večinoma ves pridelek eksportira. Vrtnice dajo dober pridelek šele v tretjem letu po saditvi in cveto samo enkrat v letu. Rožni grmi pa dočakajo starost dvestolet in več. Sodi se, da so vpeljali industrijo pridobivanja rožnega olja v Evropo Arabci, pred več stoletji. In na Balkanu, posebno v Bolgariji je zemlja in

BOGASTVO V KORUZI

Znano je, da se v tej deželi pridelala velike množine pšenice, toda še mnogo večji je pridelek koruze, ki znaša okoli tri tisoč milijonov bušljev letno. Velika večina, namreč pet šestina vsega pridelka, se porabi za krmno prešičev, goveje živine in perutnine. Več kot sto milijonov akrov ameriških farm je vsako leto obsejanih s koruso. Ni čuda, če se zvezni poljedelski departament tako trudi, da zaustavi širjenje koruznega črva, ki je bil zanešen iz Evrope in tvori veliko nevarnost za koruzna polja te dežele.

Zvezni poljedelski departament je nedavno izdal seznam najrazličnejših produktov, ki se pridobivajo iz koruze. Teh produktov je 217 in se večinoma pridobivajo iz koruznega zrnja, deloma pa tudi iz stebel in olušenih storžev. Glasom tega seznama se zamore iz koruze pridobivati olje, barva, alkohol, toaletni prašek, tiskarska tinta, lepilo, pralno milo in praški, papir, umetni jantar, umetno usnje, umetni gumij itd.

Koruzo se dalje rabi za krmno živino in za razna jedila, dobivajo se iz nje snovi za razstreljiva, za gumble, za telefonska slušala, za radio rove in sto drugih reči. Iz ene tone koruzne slame je dobil George H. Harrison, kemist v Minnesoti 12,600 kubičnih čevljev plina, katerega je kemičnim potom pretvoril v 640 funtov oglja (carbon), 400 funtov smole in 15 galon slamnega olja. Slamnemu olju pripisujejo veliko razkuževalno vrednost, ker je močnejše pa manj škodljivo kot fenol. Iz smole se more napraviti nepremočljiv material za pokrivanje streh, iz drobno semletega karbona pa je mogoče napraviti prvostvne barve.

Dr. O. R. Sweeney, kemist na državnem kolegiju v Iowi, sodi, da je v koruzni slami in olušenih storžih več vrednosti kot v zrnju. Iz tega se more napravljati papir, gorljivo oglje, furfural (ki je važna kemikalija za napravo umetne smole), in nadomestilo za les.

DELO KAZNJENCEV V ROVIH ODPRAVLJENO

V legislaturi države Alabame je bila sprejeta predloga, katera odpravlja delo kaznjencev v premogovih rovih. Gubernor Bibb Graves je postavil podpisal. Po novi postavi ne sme biti po 1. juliju 1928 v premogovih rovih Alabame nobena jetnika več.

podnebje najugodnejše za te vrste vrtnice.

Kadar se boste, cenjene čitateljice, univale z rožnodiškim milom, ali škropile svoje svilenke rutice in druge predmete s fino rožno vodo, spomnite se, da se imate za te sladke dišave zahvaliti svojim jugoslovanskim sestram v Bolgariji. (Dalje na 2. strani)

NEKAJ O LOUISIANI

Država Louisiana leži na srednjem jugovzhodu ob Mehikiškem zalivu. Ameriška vlada je kupila Louisiano leta 1803 od Francije; seveda je ta nakup predstavljal mnogo večje ozemlje kot sedanja država Louisiana. Dasi je od nakupa pretoklo že nad sto let so se v Louisiani obdržali še mnogi čistokrvni Francozi in tudi Španci. Marsikje se poleg angleščine govori tudi francoščina. Skupno prebivalstvo Louisiane šteje nekaj manj kot dva milijona in od tega je skoro tretjina črncev. Zelo mnogo je tudi mešancev, to je mulatov in kreolov. Nepismenost znaša skoro 22% in največ nepismenih ljudi je med črnci; sicer se pa nepismenost hitro manjša in znaša pri mlajši generaciji le še okoli 14 procentov.

Največje mesto Louisiane je New Orleans, ki šteje nekaj nad 400 tisoč prebivalcev, in leži ob reki Mississippi in Mehikiškem zalivu. Mesto je nekako polameriško, polfrancosko; v splošnem se lahko imenuje lepo, živahno in zanimivo. Iz New Orleansa se izvažajo največ bombaža, bombažnega semena in pšenice, katera pride na ladajah iz držav ob gornjem teku Mississippija.

Dežela ima vlažno, poltropsko podnebje; poletja so zelo vroča, a prave zime ne poznajo tam. V smeri proti Texasu so kraji za spoznanje bolj suhi. Skoro vsa zemlja Louisiane je naplavljen po reki Mississippi, zato je zelo bogata in rodovitna. Kar je za Egipt reka Nil, to je za Louisiano reka Mississippi, ki se pod New Orleansom izliva v Mehikiški zaliv. Važne reke so tudi Sabine River in Red River; vsega skupaj ima Louisiana okoli pet tisoč milj plovnih rek. Večjih hribov v državi ni in obširne pokrajine ležijo marsikje nižje kot bregovi skozi potekajočih rek. To ozemlje je seveda bilo treba zavarovati pred poplavi z nasipi ob rekah. Velike povodnji seveda večkrat raztrgajo nasipe. To se je zgodilo tudi pri zadnji poplavi, ki je najhujša, kar jih je zabeleženih v zgodovini.

V gornjem delu Louisiane je še mnogo gozdov, posebno hrastovih. Lesna trgovina je torej živahna in se ceni letno na 100 milijonov dolarjev. Mnogo pa je tudi močvirja, ki je gosto zarastlo z različnim grmovjem, trnjem in neke vrste palmami. Take močvirske gošče, če so sčistišene, dajo izvrstna polja za riž in sladkorni trs, ker zemlja je rodovitna in črna kot saje. Seveda morajo biti na gotove razdalje skopani jarki, da odpeljujejo vodo.

V Louisiani se pridobiva mnogo olja in tudi precej žvepela. Precej razvita je tudi živinoreja in ribolov. Louisianske ostrige so splošno znane; v največjem času jih marsikje gojijo tudi umetnim potom. Da se v Louisiani in posebno v New Orleansu povzije ogromne množine teh sluznatih vodnih živalic, se lahko vidi že iz tega, da so pota v mestnih parkih New Orleansa posuta z zdrobljenimi školjkami ostrig, mesto s peskom.

Poljedelstvo v Louisiani je zelo bogato, ker je zemlja izredno rodovitna in podnebje poltropsko. Skoro ves pridelek sladkornega trsa v Ameriki pride iz Louisiane. Prideluje (Dalje na 2. strani)

ZDRAVSTVO

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote.)

Omotica.
 Omotica ali vrtoglavost ni bolezen sama za sebe, ampak se najde v zvezi z velikim številom različnih bolezni in neprilik. Ti omotični napadi morajo biti le lahki, pri katerih vidi prizadeta oseba pike pred očmi, ali gibanje nepremičnih predmetov pred seboj, ali čuti bolezen v želodcu in ima občutek, da bo izgubila zavest. Če oseba stoji se mogoče opoteče ali pa pade. Taki napadi omotice trajajo malo časa. Če je napad omotice hujši, oseba bljuva in ne more stati ali sedeti. Tak napad traja morda po par ur. Omotica pride z večino živčnih bolezni, posebno rada pri otrditvi možganskih žil, uljes, sifilisa, poškodb na možgane itd. Včasih pomeni, da je zraven božast v lahki obliki. Omotica more biti tudi posledica uženskih in nosnih neprilik, srčnih, ledvičnih, želodčnih in ženskih spolnih organov bolezni, bezgav, plućnice, mrzlice itd. Mnoge osebe, ki so splošno telesno oslabele, ali ki so imele hudo krvavitve, navadno tožijo o omotici.

Mnogi bolniki, ki so prisiljeni ostati v postelji nekaj dni, celo tam čutijo začasno omotico, ki navadno ne traja dolgo. Skoro vsaka oseba dobi tuintam lahke napade omotice, posebno če je nekaj časa pripognjena ali čepeča in se nato naglo zravna. Omotica pride navadno kot posledica neprebave zabasjanja, žolčavosti, napenjanja oči, preveč kave ali tobaka in preveč fizičnega dela. V splošnem so taki napadi omotice kratko trajajoči in ni treba za to takojšnjega zdravljenja. Včasih se prežene oslabelelost, ki sledi omotici, s par požirki gorkega čaja ali gorke juhe. Ni potreba zato popiti pol pajnta žganja. Za odpravo omotice je treba preiskati, kaj jo povzroča in potem vzroke opraviti.

Vremenske nesreče na jugu.

Povodenj od dolnjem teku reke Mississippi še vedno traja, vendar se zdi, da se bo "Oče rek" polagoma povrnil v svojo staro strugo. Tuintam še morajo delavci popravljati nasipe in državna milica patrolira ogrožene kraje.

V soboto, nedeljo in ponedeljek so divjali številni viharji v nekaterih južnih državah in so povzročili ponekod velika razdejavanja. Najbolj prizadeto je bilo mesto Poplar Bluff v državi Missouri, kjer je tornado v ponedeljek 9. maja podrl skoro vsa poslopja štiri bloke na široko in pet blokov na dolgo. Pri tem je bilo kakšnih 40 oseb ubitih in okoli 100 ranjenih. Materijalna škoda se ceni na en milijon dolarjev.

V severozapadnem Texasu so tornadi ubili nad 30 oseb, ranjenih pa je bilo okoli 50. V štirih countyjih države Kansas je tudi divjal tornado pretečeno soboto; ubitih je bilo pri tem deset oseb in na tisoče jih je brez strehe.

Mnogo vrst riža.

Vsakdo pozna riž, toda malo kdo med nami ve, da da se to žito deli v mnogo vrst. Samo na Filipinih se nahaja 2,000 različnih vrst riža. (Dalje na 2. strani)

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

Za Veliko noč je Jugoslavija dobila novo vlado, katero je sestavil novi ministriški predsednik Velja Vukičević. V ministristvu ni nobenega Hrvat ali Slovenca. Narodno skupščina je bila odgodena do 1. avgusta.

Slovenija je izmed vseh jugoslovanskih pokrajin najbolj obremenjena z davki. Neposrednih davkov pride na vsakega prebivalca v Sloveniji 182 dinarjev, na Hrvaškem in v Slavoniji 93, v Srbiji in Črni gori pa 65 dinarjev letno. Od poslovnih davkov prišlo je lanske leto na vsakega prebivalca v Sloveniji 155 dinarjev, v Hrvaški in Slavoniji 85, v Srbiji in Črni gori pa 34 dinarjev.

Na velikonočni ponedeljek je v Ljubljani prestopila iz sintozizma v katolicizem gospa Micika Skušková, rojena Japonka Tsuneko Kondo. Njen mož Ivan Skušek je bil pred svetovno vojno avstro-ogrski poslanski uradnik v Pekingju, tam se je seznanil z zalo in izobraženo japonsko deklico in se z njo civilno poročil. Bivša Tsuneko, ki je sedaj Micika. je zdaj tudi cerkveno poročena s svojim možem. Slovenski jezik popolnoma obvlada.

Ljubljanski dnevnik "Jutro" je dne 20. aprila prinesel o razstavi slik slovenskega slikarja Prushecka sledeče poročilo:

"V Clevelandu, kjer je najštevilnejša slovenska kolonija v Zedinjenih državah, ki šteje nad 40,000 duš, je bila dne 15. marca v tamkajšnjem "Narodnem domu" otvorjena razstava slik slovenskega slikarja Gregorija Peruška. Razstavo je priredil poseben odbor, v katerem so zastopana vsa slovenska kulturna društva. Slikar je dosegel lep moralni, a tudi dovoljen materialni uspeh."

Lepe kupčije posestnikov hmelja v Savinjski dolini so povzročile, da so letos pričeli saditi hmelj tudi v Trbovljah, zaenkrat še za poskušnjo, ker se ne ve, kako se bo obnesel.

Fašistični "Il Popolo di Trieste" je v velikem tednu zaročnel, da se morajo prenehati v Trstu slovenske molitve in petje, ki se vršijo tam "ostentativno". Né zahteva tega iz antiklerikalizma, ampak iz čiste verskega nagiba. Slovensko petje zveni kot žaljenje Trsta, funkcije s slovensko molitvijo in petjem so avstrijski ostanki, ki morajo izginiti. Tiste slovenske služkinje znajo vse italijansko in ako bi ne hotele več hoditi v cerkev po izgonu slovensčine, ni treba, da bi se cerkev zmenila za to. "Jezik krščanstva je latinski" (to je v fašistični razlagi za Trst italijanski) ...

V okolici Goričeve vasi pri Ribnici se je smrtno ponesrečil posestnik Janez Prelesnik, ko je v gozdu napravljajl drva. Pri delu se je prevrnil tezak hlood, ki je Prelesnika s tako silo pritisnil na trebuh, da je nesrečni mož drugo jutro podlegel težkim notranjim poškodbam. Ponesrečenec zapušča ženo in pet nedoletnih otrok. (Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Naš mornariški tajnik Wilbur postal bo prihodnji mesec častni doktor prava. Gorje potem upornikom na Kitajskem in v Nicaragui!

V nekem ljubljanskem listu sem čital te dni, da se je koncert aprila vršila seja ubožnega odseka. Saj imamo tndi pri nas ubožne odseke, pa jim damo vendar malo lepša imena.

Francozi so praktični ljudje. Nedavno so v mestu Camermer odkrili spomenik madama Harel, ki je iznašla sloveči camemertski sir. Mesto venca so na spomenik položili hleb sira.

V velikanski Armourjevi klavnici v Chicagu imajo treniranega črnega ovna, ki vodi svoje meketajoče tovariše in tovarišice na prag večnih lovišč. Tam jih prepusti usodi in se lepo izmaže nazaj. Te dni je številu njegovih zapeljancev doseglo milijon in črni kostrun je za svoje judežovo delo dobil prigrizek tobaka. Judeži, ki vodijo milijonske armade nedoraslih otrok v nezdrave tovarne, so bolje plačani.

Predsednik Coolidge je bil povabljen na jug, da si ogleda poplave, ki jih je povzročila reka Mississippi, pa je odklonil. Morda njegov električni konjiček še ne zna dobro plavati.

Naša ameriška slovensčina čudovito napreduje. Nedavno sem čital v nekem slovenskem listu poziv: počasi hitimo! Me ni se izraz zelo dopade, samo ne morem uganiti, kako se ta reč izvaja. Morebiti bi nam znali to pojasniti revulucionarji v Nicaragui. Ali pa naš prijatelj Tavčar v Chicagu!

Prijatelji, če imate v svojih hišah kotličke, ne pretečajte svojih boljših polovic! V Reddingu, Cal. je neka Mrs. Mc Cloud pozvala v hišo policaj, ker jo je moziček pretepal. Zaradi pretepa so se potem prijateljsko pobotali, (za slučajno najdeni kotliček pa je mož plačal \$200 in še odnesli so mu ga.

V državi Mississippi ste dve sestri živeli na farmah 70, odnosno 74 let, ne da bi bili v vsem tem času le enkrat videle kakšno mesto. Zadnja povodenj pa ju je pregnala s farme in tako ste mladenki prvič v življenju imeli priliko videti mestne krasote. Da bi le ne podlegli mestnim skušnjavam!

Pismonoša James Pierson v Chicagu ima 37 različnih pip, iz katerih izmenoma puši dragoceno tobacočno zeljce. Ta pismonoša mora biti mormonskega pokolenja.

Londonski listi pišejo, da je predsednik Coolidge najboljšje občeini mož v Ameriki. Še marsikdo drugi na njegovem mestu bi se lahko čedno oblačil!

Mrs. Ruth Baldwin v Chicagu toži za ločitev zakona in kot vzrok navaja, da je mož večkrat v njeno posteljo skril žive miši. Nekateri možje so pa res iznajdljivi! (Dalje na 2. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za članove \$0.72 letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. 8 NO. 19.

O izrednih asesmentih.

Vse naše podporne organizacije imaju teške probleme z bolniškimi in odškodninskimi skladi, tako tudi naša jednota ni izveta. Primorani smo zopet bili razpisati izredni asesment za maj in junij v dva in tridolarški sklad bolniške podpore. V sklad za \$2.00 dnevne bolniške podpore je asesiranih za mesec maj 2,541 članov(ic). V sklad za \$3.00 dnevne bolniške podpore pa je asesiranih samo 196 članov(ic).

V sklad za \$1.00 dnevne bolniške podpore že dolgo ni bilo treba razpisati izrednega asesmenta. Ta sklad je zadnje čase vedno imel nekoliko več rezerve kot znaša enomesečni asesment. Od izrednega asesmenta je izvzetih okrog devet tisoč članov(ic). Iz tega se razvidi, da je članstvo manj prizadeto pri naši jednoti, kakor pri drugih.

Ce računamo na odstotke, je mnogo več slučajev boleznih v dva in tridolarškem skladu, kakor v skladu za eden dolar dnevne bolniške podpore. Iz tega se lahko sklepa, da ni nekaj v redu. Veliko članov je, ki so v resnici bolni in podpore vredni, veliko pa je tudi simulantov, ki vlečejo podporo na račun poštenega članstva.

Pri naših organizacijah smo zašli s podporami predajec. Določili smo tako visoke in dolgotrajne podpore, da jih ne bo mogoče pokrivati z nizkimi asesmenti, kateri so določeni za podpore in odškodnine. Prihodnja konvencija se bo morala resno baviti s tem vprašanjem.

Računati bomo morali začeti tudi na rezervno nele na tekoče izdatke. Devati iz rok v usta, gre nekaj časa, navsezadnje pa ne bo kje jemati. Baš radi tega bo treba na prihodnji konvenciji nekaj ukreniti, da se popolnoma izognemo izrednim asesmentom. Izredni asesmenti razburjajo članstvo in neljubi so tudi za glavni urad. Povročajo namreč veliko izrednega dela in neljubo nam je prihajati na dan s takimi "novicami."

Iz preteklihkušenj mi je znano, da vselej nekoliko zastoji napredovanje v članstvu, kadar imamo razpisane izredne asesmente. Pametnega člana seveda to ne preseneči, ker ve, da naša jednota plačuje najvišjo podporo izmed vseh in za najdaljšo dobo.

V tej bratski organizaciji smo združeni, da podpiramo eden drugega v slučajih boleznih in nesreče. Radi tega ne smemo tarnati če kdaj pride potreba za poseči v žep nekoliko globeje. Računamo tudi lahko, da bomo v bodočnosti zamogli ugodno rešiti to vrzel ter odpraviti izredne asesmente. Za enkrat nimamo druge remedure, kakor strogo nadzorovanje bolnikov. Če bi vsa društva bila v tem oziru stroga, bi brezdvomno veliko koristilo skupnemu članstvu.

Odkar smo pridjali k prošnjam za sprejem vprašanja, koliko zavarovalnine ima kandidat pri drugih organizacijah ali družbah, smo pronašli, da so nekateri člani zavarovani za več podpore kot zdravi zaslužiti zamorejo. Takim se skoro izplača biti "bolan." Vrhovni zdravnik je mnenja, da ne bi smeli biti noben član zavarovan za več kot okrog 60 odstotkov od rednega zaslužka. Temu mnenju se pridružujem. V slučajih, kjer ima kandidat že visoko zavarovalnino pri drugih organizacijah in če bo zahteval visoko zavarovalnino še pri naši organizaciji, bo vrhovni zdravnik prošnjo odobril za nizko podporo ali pa jo odklonil.

Pri agitaciji za nove člane je treba posebno paziti, da se pridobiva samo dobre rizike, to je osebe, ki so dobre zdravja. Organizatorji po naselbinah vedo nekaj o vsakem kandidatu predno ga nagovore za pristop. Nikar nagovarjati kandidatov, o katerih se dvomi da-li so pri dobrem zdravju. Pridobivajmo samo zdrave moči in ne priporočajmo jim, da bi se previsoko zavarovali za bolniško podporo. Če bomo pridobivali samo zdravo članstvo, bo polagoma "ozdravil" tudi naš bolniški in odškodninski sklad.

Joseph Pishler, gl. tajnik.

DOBRE VESTI IZ PENNSYLVANIJE

Društvo št. 33 J. S. K. Jednote v Trestle, Pa., obhajalo bo začetkom junija 25-letnico svojega obstanka. Iz poročila društvenega tajnika, ki je priobčeno na drugem mestu, je razvidno, da je omenjeno društvo ena tistih vzornih postojank naše Jednote, ki že desetletja vršijo mirno, tiho, bratoljubno delo med pripadniki našega naroda v tej deželi. Mnogo tega človekoljubnega dela ni zapisanega nikjer drugje kot v srcih

hvaležnih rojakov. Vsem bivšim in sedanjim vnetim društvenim delavcem naj bo na tem mestu izrečeno iskreno priznanje za njih trud in požrtvovalnost. Slava nesebičnemu delu, toleranci in bratstvu!

Uredništvu je bilo te dni sporočeno, da se je v Pittsburghu, Pa. ustanovila nova postojanka J. S. K. Jednote, in sicer novo žensko društvo. To ste dve vesti iz Pennsylvanije, ki ste vredni omenitve.

IZ URADA GL. TAJNIKA

RAZPIS IZREDNEGA ASESMENTA ZA MESEC MAJ IN JUNIJ, 1927

V razredu za \$2.00 in v razredu za \$3.00 dnevne bolniške podpore je zopet nastal primankljaj. Člani, ki so zavarovani v omenjenih dveh razredih so prejeli veliko več podpore nego so vplačali v bolniški in odškodninski sklad, zato nam ne preostaja drugaz, kakor razpisati izredni asesment, da se pokrije nastali primankljaj. Člani, ki so zavarovani v razredu za \$2.00 dnevne bolniške podpore, plačajo po \$1.00 izrednega asesmenta v mesecu maju in toliko v juniju. Člani, ki so zavarovani v razredu za \$3.00 dnevne bolniške podpore pa plačajo po \$2.00 izrednega asesmenta v mesecu maju in toliko v juniju.

Člani, ki so zavarovani za \$1.00 dnevne bolniške podpore, ne plačajo izrednega asesmenta. V razredu za \$1.00 dnevne bolniške podpore se nahaja po pravih predpisana rezerva, zato je ta razred izvzet od izrednega asesmenta. Od izrednega asesmenta so dalje izvzeti neenakopravni člani in članice. Glasom sklepa glavnega odbora so izvzeti tudi vsi novi člani od izrednega asesmenta za prvih 60 dni po pristopu. Novi člani, ki bodo pristopili v maju in juniju, ne plačajo izrednega asesmenta. Dalje so od izrednega asesmenta izvzeti člani za mesec maj, kateri so bili sprejeti v jednoto v mesecu marcu. Taki člani plačajo prvi izredni asesment v mesecu juniju. Člani pa, ki so pristopili v mesecu aprilu, ne plačajo izrednega asesmenta niti v maju, niti v juniju.

Z bratskim pozdravom,
Joseph Pishler, glav. tajnik.

NEKAJ O LOUISIANI

(Nadaljevanje s 1. strani)

se dalje mnogo riža, koruze, sladkega krompirja in tobaka, pa tudi orehov, oranž in sploh vseh vrst poltropskega sadja. Podnebje v Louisiani ni posebno zdravo, ker je v splošnem vroče in preveč vlažno; naseljenci s hladnejših severnih in suhih zapadnih krajev se tam teško privadijo. Obdelani kraji pa so lepi, ker je vegetacija zelo bujna. V parkih in okoli v južnem slogu zgrajenih vil bogatašev se vidijo krasne palme, oranže, oleandri, magnolije in druga južna drevesa, in seveda tudi mnogo najpestrejših cvetlic. Zanimivi pa so tudi louisianski hrastovi gozdi, skozi katere potekajo tuintam leni, blatni potoki; po suhih deblih, ki mestoma štrle iz vode in blata, se dolgočasno velike želve. Raz drevesnih vej visi takozvani španski mah, kot velike kodleje sivozelenega prediva. Med hrastovjem raste marsikje košate, vedno zelene magnolije, na vejah katerih se zibljejo veliki beli ali rožnato nadahnjeni, opojno duhteči cveti. Najlepše magnolije so doma v Louisiani, zato so si tudi njen cvet izbrali za državno cvetko. Koliko komarjev pridelajo močvirja Louisiane, je težko reči; gotovo jih bo nekaj milijonov, kar koli že ta označba pomeni. Ti brenciči krvosesi so nedvomno vzrok, da so vse postelje v tamkajšnjih hotelih zakrite z gostimi mrežami, kar napravi na potnika iz severa zelo čuden vtis.

Grlica v bližnjem grmovju se pritajeno zahihita: Hihihih! Njenega grličarja pa je to trkanje na bukovu srce tako zabavalo, da je dvakrat zaporedoma zaukal: Ju-hu-huu! Ju-hu-huu! Še jaz sem se moral smejati, dasi vem, da pernatii žolnarji niso edini bebi, ki zapravljajo svojo mladost s tem, da trkajo na bukovu srca. Enega teh drugih posebno dobro poznam.

Poraba kave.

Človek bi mislil, da kavo pijejo samo živi ljudje, toda v Londonu so se prepričali, da ugaja tudi kipom davno umrlih oseb. V nekem delu poslopja poslanske zbornice so nedavno postavili kip Josepha Chamberlaina, toda kip je bil preveč "mlad" in ni odgovarjal starinski okolici. Kamenitega Chamberlaina so torej okopali v močni črni kavi in mož se je primerno postaral.

LE TI POMLAD . . .

Kostanji, lipe zelenijo,
Ko ptič jim poje maj,
Kostanji, lipe govorijo,
Da vse se vrne kdaj.
Le ti pomlad, ki v srcu cveteš,
Le ti ne vrneš se nazaj,
Ko samo enkrat si umrla,
Umrla si za vekomaj!

(D.)

TAM V ZELENEM BUKOVJU

(A. J. T.)

Pridejo včasih dnevi, ki niso za nikamor. Nebo je prevlečeno s prozorno belo tančico, iz katere gleda zaspano majniško solnce. Ideje od nikoder nobene, glava prazna kot večina sodov zdaj na pomlad: suči pipo kakor hočeš, ni je več kapljice.

Pa sem šel v park doli ob Erie jezeru in sedel na bukov štor. Svoji k svojim! Mlade bukve so baš ozelenele. V njih gladko, belosivo lubje so vrezane različne črke, napisi in srca različnih velikosti in oblik; nekatera so neusmiljeno zveržena in razpokana. Nekoliko pod vzvišeno pozicijo na štoru, v mali, vlažni dolinici, bujno raste širokolisto dihurjevo zelje (skunk cabbage). Dobra letina kaže za "duhovite" marogaste kavalirje. Po dihurjevem zelniku si da opraviti mlad, podjaten robin. Zdjaj pa zdjaj se pripogne in izvleče dolgo glisto. parkrat pokima, pa je ni več. Meni prihaja na misel izlet v Put-in-Bay. Nikdar več ne bom jedel makaronov! Po pri-sojnih tratici se preganja jata vrabičev, katere je pomlad privabila iz mesta. Nič več niso tako umazani in zakajeni kot se bili po zimi. Nekateri imajo celo lične ovratnice. Menda se na ženitovanjskem potovanju.

"Spring fever," ki me je mučil že ves dan, se ponovi v povečani izdaji. Nič več ne morem vzdržati pa štoru. Sedem na tla in se naslonim na štor. Med grmovjem se potihoma priplazijo boginje sanj in mi zavežejo oči . . .

Sedim pri mizi in strmim v naslovnik. Imena mest in ulic so vsa zmešana, številke segaje v milijone, imena pa taka kot ona kitajskih generalov. Zavzoni telefon: Drrr! Nekako trdo in zamolklo zvoni, si mislim; morda je prehlajen, ali pa je hišnik zvonice zatlačil s papirjem. Vzdignem slušalo: "Randolph 3889! Hello! O-hell-o!" "Vreesk! Vreesk!?" zaslišim.

"Wrong number!" odgovorim nevoljno in obesim slušalo. Klic se ponovi vsakih par minut in odgovor je vedno enak. Končno me to izzivanje razjezi, da vržem telefon v uredniški koš. Papir je zašumel, da se zbežale boginje sanj in jaz opazim moj klobuk, kako se kotali po suhem listju med zelenicim grmovjem . . .

Po bukvah in hrastih se preganjajo pisane žolne in se pripravajo: vresk, vresk! Baš pred menoj na starem hrastu se okoli drobne žolne sučeta dva zajetna žolnarja. Prepir je glasan in dolg, končno pa sfrči žolna z uspešnim snubcem v drugo drevesno skupino, ki jo tvo rijo košati javorji. Osramoče ni ljubimec se nekaj časa ozira okoli, nato pa sfrči na bukev, v lubje katere je vrezano največje srce, in potrka na bukovu srce: Drrrr!

Grlica v bližnjem grmovju se pritajeno zahihita: Hihihih! Njenega grličarja pa je to trkanje na bukovu srce tako zabavalo, da je dvakrat zaporedoma zaukal: Ju-hu-huu! Ju-hu-huu! Še jaz sem se moral smejati, dasi vem, da pernatii žolnarji niso edini bebi, ki zapravljajo svojo mladost s tem, da trkajo na bukovu srca. Enega teh drugih posebno dobro poznam.

Poraba kave.

Človek bi mislil, da kavo pijejo samo živi ljudje, toda v Londonu so se prepričali, da ugaja tudi kipom davno umrlih oseb. V nekem delu poslopja poslanske zbornice so nedavno postavili kip Josepha Chamberlaina, toda kip je bil preveč "mlad" in ni odgovarjal starinski okolici. Kamenitega Chamberlaina so torej okopali v močni črni kavi in mož se je primerno postaral.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Londonški trgovec John Lewis je na svoj rojstni dan izjavil, da je današnja ženska moda nekaj barbarskega in da je kazanje flaperskih kolen nekaj strašnega. V lažje razumevanje je dreba pripomnil, da je mož praznoval svoj 91. rojstni dan.

Ameriškem poslaniku Fletcherju v Rimu je laški senator Luigi izročil tisoč lir za poplavljenje ob Mississippiju. S takim kraljevskim darom solnčne Italije si bodo naši poplavljenici hitro pomagali na noge.

V tiskarni, kjer se tiska naš list, tiskajo še pet drugih listov. Tri slavne uredniške lučiči svetijo okoli stalno, druge tri pa od časa do časa. V par korakov oddaljeni sosedni hiši so baje že več tednov cvrli ta-kratkega, ne da bi se nam bilo kaj sanjalo o tem. Šele ko so iblatjarji odnašali pregrešne predmete na voz vzdihov in žalostnih spominov, smo široko odpirali oči. Ježešta, taki nosovi! Pa taki novinarji! Malo manjka, da me ni sram . . .

A. J. T.

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Nedavno je bila razglašena v Sremski Mitrovici razsodba proti obtoženim denuncijantom, ki so leta 1914. ovadili več prebivalcev Beške avstro-ogrski oblasti, češ, da so podpirali srbsko vojsko, ko je prekoračila Savo in vpadla v Srem. Ustreljenih je bilo večje število ovadenih Srbov, četudi se je pozneje dogladno, da so bile ovadbe neutemeljene. Ovaduhi so bili: Roza Gruenberger ter Peter in Jakob Nonenmacher, vsak na osem let ječe, zakonca Jurij in Marija Ewinger pa vsak na tri leta ječe. Ostali obtoženci so bili od obtožbe oproščeni.

Na železniški progi med postajama Logatec in Planina so naši 28. marca v bližini čuvajnice št. 705 močno razmesarjevo moško truplo. Mrtev je bil agnosciran kot lesni trgovec Franc Lang iz Dolenjega Logatega št. 45. Pokojni Franc Lang, splošno priljubljen zaradi svojega simpatičnega značaja, se je po stari navadi v mraku vračal s planinskih gozdov. Hodil je po železniški progi, ker se mu je zdela ta pot varnejša. V tem pa sta se križala dva tovorna vlaka in ko se je hotel ogniti enemu vlaku, je preslišal drdranje drugega vlaka, ki ga je zagrabil in smrtno povozil.

Pod številko 1980 z dne 26. januarja, 1927 je prometni minister odredil, da oni siromaki, ki ne plačajo nobenega davka ali pa le do 10 dinarjev direktnega davka, lahko potujejo na železnici brezplačno; oni, ki plačajo 10 do 20 dinarjev direktnega davka, potujejo lahko za četrtinsko ceno, oni pa, ki plačajo od 20 do 30 dinarjev direktnega davka, pa lahko potujejo na železnici za polovično ceno. Dne 22. marca pa so oblastne železniške direkcije prejele brzojavno naredbo, po kateri bo prometno ministrstvo odslej samo dovoljevalo take vozne olajšave, a le na prošnjo vsakega posameznega prosilca. V vsaki prošnji se mora označiti svrha potovanja.

Zupan mestne občine Sibenik je v Beogradu pri neki ameriški skupini najel posojilo v znesku 2.5 milijona dolarjev za izgradbo pristanišča in regulacijo mesta. Zgradila se bo tudi ozkotirna električna železnica Sibenik-Knin, tako da dobi Sibenik zvezo z Bosno (po Steimbelsovi železnici), z Beogradom in Zagrebom. Pogoji posojila so baje ugodni.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:
 Predsednik: ANTON ZBASNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
 Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412—12th Ave., East Duluth, Minnesota.
 Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
 Predsednik: MOHOR MLADICH, 1334 W. 18th St., Chicago, Ill.
 1. nadzornik: FRANK SKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
 2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:
 Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
 1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
 2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
 3. porotnik: JOSEPH KLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
 4. porotnik: FRANK KAČAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotno uradno glasilo:
 NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
 Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljati naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpisek menbe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSK. Za ustanovitev novih društev se obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani članicami.

NEWYORSKI PORTRETI

III.

Bogata vdova.

"Ja efendim, ja Habibim Auna hebbak min samane" Kdor živi v New Yorku, se čestokrat sestane z ljudmi, ki radi zatrjujejo, da se jim v New Yorku prav nič ne dopade. Ko sem bil še mlad, take nekako pred dvajsetimi leti— in tudi kasneje— se pa s takimi ljudmi na nikak način nisem zamogel strinjati, kajti bil sem srečen, da sem tedaj živel v naši ameriški metropoli in to že radi tega, ker nikjer na vsem svetu človek ne more tako hitro prepotovati vse evropske deželice, kakor baš v našem New Yorku.

Za ceno jednega niklja, se pri nas človek lahko odpelje v središče francoskega okraja—in ako se pelje za isti nikelj še pet minut dalje, pride naravnost na Ogrsko; in od tam se gre lahko peš nadaljnji petnajst minut v Italijo, na Grško ali pa naravnost v Turčijo — baš kakor se komu poljubi. Pri nas zamoremo zajuterkovati v ruskem restavrantu na iztočni 5. ulici ter istodobno zavživati kaviar in poslušati boljševiske debate; opoldne bomo lahko h kosilu na Kitajsko, kjer servirajo čaj, ki je dozorel ob vnožju Himalaja; in potem lahko tudi k Perziji, Francozom, Indijcem ali pa Grkom na obed — pa nam kljub vsemu temu še ostane na ducate raznorodnih restavrantov, kjer lahko večerjamo ali pa naslednjega dne zajuterkujemo — ako slučajno ostanemo še pri življenju.

In ako kedo izmed čitateljev želi oditi k večerji med Arabce, da se tam navzije jagnetine in iztočnega ozračja, mora čitati naslednjo storijo o Rad-Hanumi, storijo, ki je seveda natančno taka, kakor mi jo je pripovedoval Habib Bishara, ki je inteligentel mozlem, rodom iz Djebel Lebena. Habib veruje v slavo Alaha. Lice mu je temno in po dvakrat na dan se klanja, kakor je to predpisano v koranu. Habib stanuje na Washington Str., katera ulica "se nahaja" med Statue of Liberty in Cortlandt Streetom . . .

"In zapisano je v koranu: 'Kedorkoli proda svojo dušo za dobiček in bogastvo, trpel bo na svojem lastnem mesu—in kedorkoli proda svoje lastno meso za dobiček in bogastvo, trpel bo na svoji lastni duši!'"

(Dalje na 3. strani)

OB 25-LETNICI USTANOVITVE DRUŠTVA ŠT. 33. J. S. K. J. V TRESTLE, PA.

Bilo je dne 2. junija 1902, ko se je zbralo kakšnih pet-štajset rojakov na neki samotni farmi, z namenom, da si ustanovijo podporno društvo. Dne 2. junija 1927 bo torej poteklo že četrto stoletje od nastanka te farme, kjer se je društvo ustanovljalo, se videlo, od nekdanje hiše samo še zvaline. Ustanovniki našega društva so se torej zbrali na omenjeni farmi, da se pogovore vse potrebno za ustanovitev društva, katero bi jim in drugim rojakom pomagalo v slučaju bolezni, nesreče. Z drugimi besedami povedano: storiti so hoteli nekaj dobrega zase in za druge tamkajšnje rojake. Zvedela, društva ustanovljati v tistih časih ni bilo tako enako kot danes, ker je malone vedel, kako se taka stvar deluje, kajti vse naše podpirne organizacije so bile tiste čase, takorekoč v prvih in mlado in negotovo obdobju naše društvene dejavnosti. Društvo smo ustanovili, a potem je nastalo našanje h kateri Jednoti ga vključimo. Dobili smo pojasnila od uredništva naša Naroda, da je J. S. K. J. Minnesota, zelo priporočljiva organizacija. Obrnili smo se potrebna navodila na glavni urednik JSKJ, kaj in kako smo lahko ukrenjeni. Ko smo uredili po poslanih navodilih, bili smo sprejeti v J. S. K. J. Jednoto pod številko 33; kar pa smo si bili izbrali svobodno, ker smo bili sami organizirani.

Zgodovino društva natančno opisati mi je nemogoče, zato za 25 let nazaj mi ni moč dati točnih podatkov. Če bi se hočem torej pogovarjati na svoji spomin in po nekaterih površnih zgodovinah, društvo je šlo ob ustanovitvi okoli 26 članov. Potem je napredovalo zelo hitro, tako, da je dve leti po ustanovitvi šlo nad 200 članov in članic. Bilo je istočasno eno najmočnejših društev pri Jednoti, tako po članstvu, kot v finančnih. Potem se začela ustanovljati razna društva v okolici in predelki našega društva ni bilo tako kot od začetka. Nese šteje naše društvo okoli 250 članov v obeh oddelkih. V našem društvu je vladala vseh let najlepša sloga. Bojevno društveni člani ni bilo preden v prvotnim porotnim poročam smo imeli v vsem

tem času samo en slučaj in še tisti je bil takorekoč brezpomemben. Društvo je vedno vestno vršilo svoje dolžnosti napram Jednoti in napram svojim članom. Od druge strani pa je bila tudi Jednota vedno točna in poštena v svojih obveznostih napram našemu društvu. Da je v društvu vladal mir, sloga in zadovoljnost, je bila pač posledica vsestranske točnosti in poštenosti. Za to gre zahvala vestnim uradnikom in vsem dobrim članom. Umrljivosti nismo imeli prevelike, kakor tudi ni izredno mnogo boleznih.

Skozi vseh 25 let bili so glavni principi društva mir, sloga in bratstvo med članstvom. To velja še danes, in upam, da ostane za v prihodnje. To bi bila ob kratkem zgodovina našega društva št. 33 JSKJ.

Dragi bratje in sestre, ob času ko smo ustanovili to društvo, smo bili še mladi možje in fanteje, mlade žene in dekleta; nekateri današnji člani so se nahajali takrat še v daljni Sloveniji, nekaterih še ni bilo. Danes smo mnogi že precej v letih, in precejšno število naših sinov in hčera je že v vrstah našega društva. Izprememba je velika, kajti 25 let je za posameznika dolga doba, skoro polovica povprečnega življenja. Zato bi bilo primerno, da pri liko 25-letnice proslavimo s kakšno prireditvijo, ki bo nam starejšim osvežila spomin na minule čase, naši mladini pa dokazala, da ni sramotno pripadati slovenskemu društvu in se o priliki posluževati materinega jezika. Važno je, da pridržimo mladino, da se nam ne odtuji, da ostane pri našem društvu in da tvori tisto vez, potom katere bo ameriška Slovenija prispevala naši skupni domovini Ameriki vse najboljše.

H koncu naj mi bo dovoljeno izraziti društvu št. 33. J. S. K. J. k praznovanju 25-letnice obstanka moje častitke in zaključiti: Slava! Čast in priznanje vsem, ki so delovali in pomagali, da je naše društvo tako lepo uspevalo četrto stoletje! Želel bi, da društvo obdrži enako bratsko in ugledno stališče še nadaljnjih 25 let, in da bi istemu tudi ob 50-letnici zamogel prav tako iz srca zaključiti: Slava!

Frank Schifrar,
ustanovitelj in 25-letni uradnik društva št. 33. JSKJ.

DOPISI.

S pota

je pokojni Gouže storil za svoj narod. Pokojni Gouže bil je svoječasn v odboru mesta Ely; pozneje, ko je pustil gostilniško obrt, je bil nadzornik cestnega dela v okraju St. Louis, kamor spada tudi Ely. To delo je opravljal, dokler se ga ni lotila bolezen, ki ga je spravila pod zeleno rušo. Spominjam se, ko sem bil leta 1908 na obisku v stari domovini in sem se v Ribnici na Dolenjskem sešel tudi z njegovjo takrat še živečo materjo. Napisala sva mu kartico, s sliko lončarske obrti in mu jo poslala na Ely. Mož mi je mnogokrat potem še povedal o tej kartici, katero je imel spravljeno kot drag spomin.

Danes ga ni več; odšel je k počitku. Tako padajo naši pionirji drug za drugim. Tak je zakon narave. Obitelji pokojnika moje sožalje, bivšemu ustanovitelju in mnogoletnemu glavnemu uradniku J. S. K. J. Jednote pa sladke počitek sredi lepe minnesotske narave!

Matija Pogorelec.

Chicago, Ill. Cenjene članke društva Zvon, št. 70 J. S. K. Jednote opozarjam, naj ne prezrejo izrednega asessmenta, ki je iz glavnega urada razpisan za mesec maj in junij. Izredni asessment plačajo le tisti člani, ki so zavarovani za dva ali tri dolarje dnevne bolniške podpore. Nanatneje o tem itak vsak član lahko čita v našem uradnem glasilu. Opozarjam prizadete člane in članice, da točno plačajo to naklado, ker kdor ne plača izrednega asessmenta, ne more plačati rednega. Vsak član naj skuša plačati na prihodnji seji, če ne pa vsaj do 25. v mesecu, sicer se bo čitalo njegovo ime v glasilu. Uradniki društva ali Jednote niso krivi naklad; člani hočejo več podpore in jo morajo tudi kriti.

Dalje prosim, da bi se člani kolikor mogoče polnoštevilno udeležili prihodnje seje dne 15. maja; na tisti seji dobijo vstopnice za vrtno veselico, katero bomo priredili na 4. julija v Willow Springsu pri sobratu Johnu Vidmarju. Želim, da bi člani posegli po vstopnicah in jih kar največ mogoče razpečali med svojimi prijatelji. Vseh vstopnic je en tisoč.

Pričakujem tudi več gibanja od vas, dragi člani in članice, prilike je dovolj in menda se vendar ne bomo zadovoljili s tem, da ostane število članov našega društva vedno na enakih višini. Tega ne smemo dopustiti, naše društvo mora rasti in napredovati. Polje je široko, samo nekoliko trdne volje in agilnosti je treba, pa bo šlo. Tudi stariši, ki se nimate vpisane vaše mladine pri našem društvu, nikar več ne odkladajte. Vaša sveta dolžnost je, da podpirate svojo lastno organizacijo. Glejmo v prvi vrsti, da bo rastla naša organizacija, ne pa morda kakšna židovska, ki vam mnogo obeta in malo da. pa še tisto za večje stroške. Pričakujem mnogo novih kandidatov za 15. maja. Vzroka za odlaganje ni nobenega. Vstopnina je prosta in edini stroški so zdravniška preiskava in redni asessment za prvi mesec; potem pa samo redni asessment. Torej na delo za večjo in močnejšo J. S. K. J. Jednoto!

John Zvezich,
tajnik društva št. 70 JSKJ.

Pittsburgh, Pa. Tem potom pozivljvam članstvo društva sv. Štefana, št. 26 J. S. K. Jednote, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje redne seje, ki se bo vršila 15. maja. Na dnevnem redu bo več važnih zadev. Na seji 15. maja se bo tudi določilo, da-li društvo priredi kakšno veselico ali piknik v tem poletju. Imamo še "barigrlo" belih newyorskkih kapljic, katere bo treba uničiti, da se ne pokvarijo. Torej pridite vsi na sejo; lahko pri tisti priliki sami poskusite kaj lastujete. Seja se bo vršila točno ob dveh popoldne v Slovenskem Domu na 57. cesti.

Dalje naznanjam članom, ki so zavarovani za dva dolarja dnevne bolniške podpore, da plačajo en dolar naklade v maju in toliko v juniju; člani, ki so zavarovani za \$3 dnevne podpore, plačajo dva dolarja naklade v maju in toliko v juniju. Za člane, ki so zavarovani za en dolar dnevne bolniške podpore, NI naklade. Toliko v naznanje vsem in na svidenje 15. maja na seji!

Za društvo sv. Štefana, št. 26, J. S. K. Jednote:
Joseph Pogačar, tajnik.

Indianapolis, Ind. Prijateljem in znancem naznanjam, da smo tu dne 14. aprila pokopali rojaka in sobrata Vincenca Dugarja. Zjutraj zgodaj 11. aprila je šel iskati obrabljene železniške prage (tajze). Pri tem je zagledal nočne čuvaje, oziroma policaje in je začel bežati. Ti so streljali za njim in en strel ga je zadel tako nevarno, da ga

Chicago, Ill. NEWYORSKI PORTRETI (Nadaljevanje iz 2. strani) "Rad-Hanuma se je omožila s Shalhoubom, ki je bil star, ki pa je zabogatel v tej deželi tako da so nekateri celo zavidali njegovemu bogastvu. "In vsi smo vedeli, pa tudi Ra-Hanuma je vedela o temu — toda kljub temu se je z njim poročila, kajti bil je bogat. "Pa sem nadaljeval s svojim delom in ob večerih, ko sem šel k počitku sem čestokrat plakal. Dvakrat me je duša pokojne matere rešila zločina. In vsaki dan sem prisegel, da je nikdar več ne pogledam. "Nekega dne sem se nehote spomnil njenih zadnjih besed: "In jaz želim, da bi bil še starejši." "Toda Shalhoub postajal je potem danzadnem jačji in mlajši. Videl sem ga na Washington Str., kako je šel preko ulice clovek brez palice. "Pet let kasneje sem nekega jutra srečal Rad-Hanuma na Washington Street. "Moje srce je bilo mrzlo, toda jezik me je nekako pèkel. Je-li to bila onaista Rad-Hanuma? Bila je še vedno lepa, toda čvrstosti, ki je lastna mladim ljudem, ni bilo na njej več opaziti in tudi njene ustne so bile zaokrožene nekako navzdol. "Govorila sva sicer o vsakdanjih zadevah, toda o ljubezni nisem zamogel spregovoriti niti besedice, kajti vedel sem da je ona žena drugega. V ostale je pa vsekako vedela, da jo še ljubim; kajti ženske kaj tacega nikdar ne pozabijo. "In Shalhoub je še vedno nadaljeval s svojim življenjem ter pri tem postajal danzadnem premožnejši in bogatejši. Zivel je še nadaljnjih pet let, in potem se pet, ter še nadaljnja leta. Zadnjih par let je sicer bil bolehen; tudi ni več dobro videl in ni zamogel hoditi — toda kljub temu je bil še vedno zdrav — in še vedno gospodar Rad-Hanume. "Potem je umrl. "Rad-Hanuma je ostala sama in bogata; zelo bogata. Posli v pisarni pokojnega Shalhouba so bili izborni in dohodki so postajali vedno večji. Toda, ko je Shalhoub umrl, ni bila več mlada. In da ni bila več mlada — o tem je prav dobro vedela. "Pa se nisem več zmenil za

njo — sicer sva se še sestala — toda o ljubezni nisva prav ničesar govorila. — niti besedice. "Toda med nami je bilo mnogo drugih moških — ljudij naše narodnosti, ki so prišli v to deželo šele tekom zadnjih dvajset let. In ti mladi ljudje so jo ljubili; oni so namreč prisegali, da jo ljubijo — kajti bila je tedaj še bogatejša, kakor tedaj, ko se je poročila s Shalhoub-efendijem. "In baš po onem načinu, po katerem je pred leti sama ravnala, cenila in ocenjevala je značaj ljudi, ki so se skušali z njo ženiti. Morda bi verovala zatrjevanjem mladeničev, ki so jo snubili — ako bi se to zgodilo pred desetimi leti — oziroma tedaj, ko je mislila, da bo Shalhoub umrl. Toda sedaj po preteku tolikih let, jej je ogledalo danzadnem pripovedovalo: tvoji snubači ljubijo le tvoje zlato in tvoje čenke. "In ko je potem postala še bogatejša, verovala je možkim še manj. Okrasila se je sicer z dragocenimi dragulji — toda kljub temu je prav dobro vedela, da vsi dragulji na svetu ne zamorejo vrniti zgubljenosti mladosti. "Pa — čim bogatejša postaja — tem žalostnejše je njeno srce — kajti vsled prvotnih napak mišljenja in razlage bodočnosti, je Alah podaljšal Shalhoubovo življenje."

Habib je končal s svojim pripovedovanjem. In ko je pripovedoval, bil sem uverjen, da živim ona trenutja nekje v Beyrutu ali v Haifa — nekje v bližini moslemskih džamij, na katerih munarih se svetijo v mesečini polumeseči; — bil sem uverjen, da živim tam, kjer sede možki mirno kraj svojih hiš in kade iz svojih nardžilejev, medtem ko s fer-džami zakrite ženske šetajo mimo njih.

Toda, ko sem ostavil Habibov stan in prišel na ulico, opažil sem, da so naši ameriški dečki — učenci javne šole na Washington Str., baš nasproti poštnega urada postaje "Trinity" prizigali svoje kitajske lanterne — kajti naša ameriška javna šola priredila je onega večera domač ples domačega bloka. In dalje proti jugu opazil sem velikansko električno luč, na bakliji, katero drži v svoji desnici Boginja Svobode. Pa baš tedaj se na vratah temnopoltni ljudje na "Iztok" Washington Streeta, potem, ko so dovršili svoje dnevne in večerne opravke med ljudstvom "Zapada." Nastala je noč. . .

Zlata barva.
V gledališčih velikih mest dostikrat nastopajo plesalke, oblečene skoro izključno v svoje rojstne kostume. Zato pa jih tik pred nastopom pobarvajo z zlato barvo. Ko je ples končan, hite "zlate deklice" v oblačnico, kjer jim takoj zmi-jejjo zlato barvo s telesa s ter-pentinom. Barva namreč za-emaši vse kožne luknjice in oseba se dobesedno zaduši, če se pusti barva dalje časa na koži. To se je v prejšnjih časih večkrat primerilo, zato so zdaj bolj previdni.

Fotografiranje bacilov.
Tudi smrtonosni bacili različnih bolezni so končno prišli na filme. Do nedavnega časa je bilo nemogoče fotografirati bakterije za premične slike, kajti huda vročina luči, ki se rabi v takih slučajih, je bakterije takoj pomorila. Zjad pa že z uspehom rabijo neki nov instrument, v katerem ledena voda vročino toliko zmanjša, da bakterij ne pomori. V premičnih slikah bomo torej v do-glednem času lahko videli naše največje sovražnike, bolezenske bacile, seveda močno povečane.

Conemaugh, Pa. Štejem si v dolžnost, da opozorim vse člane društva sv. Alojzija, št. 36 J. S. K. Jednote, ki zaostajajo s plačevanjem asessmenta, da vse zaostale zne-ske poravnajo do prihodnje majske seje. Člani, katerih se tiče, naj izvolijo vpoštevati moj poziv, da ne pride do kakšnih nepriilik. Z bratskim pozdravom,
Joseph Turk,
tajnik društva št. 36 JSKJ.

Barberton, O. Članom društva sv. Martina, št. 44 J. S. K. Jednote v tem mestu, posebno pa še onim, ki žive izven društvenega sedeža, sporočam, da sem se preselil. V vseh zadevah, ki se tičejo društvenega tajništva, naj se v bodoče člani društva št. 44 J. S. K. Jednote obračajo na moj novi, spodaj navedeni naslov.
Bratski pozdrav!
Joseph Hiti,
209 Betz St., Barberton, O.

Sestnajst tednov na Brodolomu (Za N. D. — L. A.) (Nadaljevanje) Na jasnem si je bil, da znači nepretrgano vživanje glazirane-ga riža znano bolezen beri-beri, katera največkrat konča s smrtjo, v vsakem slučaju pa — ako se riž dalje časa uživa brez drugih primesi — bolezen, katera povzroča dolgotrajne in naraščujoče bolečine, ki se končajo s pogibeljnim spancem. Malajci pa so opazovali in zopet vzhodni, kakor bi tudi oni vedeli, da je pošla vsa hrana — razun riža. Nenadoma pa je stroj, s katerim se je Lindong še vedno ubijal, zakašljaj in se premaknil. Ni bilo mnogo, le kratak sunek, sličen kašlju, a že ta malenkost je delovala čudežno na ostalo moštvo ter jih spravila v večjo razburjenost negd tedaj, ko se je stroj tekom prvega viharja vstaval. V trenutku so se gnetli vsi okrog vhoda do stroja, baš kakor ono noč, le s to razliko, da je bil sedaj Ling prvi med njimi. Vsi pa so zrla na Lindonga ter njegov od potu sveteči obraz; vsi so skušali govoriti na kmalu, tako da je skoro nastala zmešnjava kakor v babilonski povesti. Kaj se je zgodilo? Je li popravil stroj? Ali jim bo mogoče nadaljevati pot z lastno strojno silo — baš v času, ko jim je pošla hrana? Lindong jim je pokimal, ter nadaljeval s popravom. Z vsro resnostjo in tresočimi rokami se je sedaj lotil onih delov mehanizma, ki so pred par minutami povzročili prvi kašelj v stroju. Ponovno se je stroj obrnil tako, da se je ladja na lahno stresla. Lindong se je še bolj požuril; vztrajno in upajoče je nadaljeval. Še trenotek, in kašljanje stroja se je ponovilo, pričelo je udarjati redneje, hitreje in hitreje, nato ritmično in enakomerno, in predno se se dobro zavedli, je stroj deloval gladko, kakor kdaj prej. Dozdevno in najgotoveje je v oni kritični noči morski val bušnil tudi v notranjost ter poplavlil stroj in s tem povzročil kratak tok v električni žici. Zadnjih par mirnih in pripekajočih solčnih dni pa je notranjost in stroj osušilo. Seveda niso bili Malajci nikakoli mehanični veščaki. Nasprotno — stroji, katere je napravila bela roka, so bili tem ljudem vedno mistična uganka. Prizori, ki so se sedaj vršili na krovu ladje "Klabat," so bili v srce segajoči. Med Malajci je bilo petero spreobrnjenih — sprejemših kristjansko vero, ostali pa so bili Mahomedanci. Obe skupine ste popadale na kolena ter vsaka po svojem običaju zahvaljevala boga — kristjani s tem, da so dvigali oči in roke proti nebu, Mahomedanci pa so poljubovali krove. Ling se je še enkrat prekrizal, nato pa dirjal h krmilu. Kajti ladja je vsled nenadne gonilne sile krožila v velikem nerednem kolobarju. Počasi pa sigurno jo je mladi Kitajec obrnil nazaj ter jo naravnal v pravo smer, to je proti domu in pristanišču Menado. V tem trenutku pa je pričel kapitan Lindong mahati z rokami in divje kričati iz svoje votline: "Zemlja, zemlja," je

vpil. "Zemlja na desni strani ladje. Ling poglej vendar . . . kopno, suha zemlja!" Da, v resnici; z desne strani ladje je bilo opaziti skupino nasipov, obdanih in zastrtih v lahko meglo, obsevano od zlatega solnca in umikajočo se višje in višje, kakor bi s tem hotela odkriti zastor dolin in temnejšega ozadja. Ling je sedaj naravnal ladjo v tej smeri, kajti suha zemlja je zanje značila hrano in rešitev pred beri-beri in smrtjo. Srečni Malajci so se sedaj zbrali v ladjinem ospredju, veselo kramljali, ter v enomer pogledovali proti kopni strani. Brez dvoma se je moral zgoditi čudež, stroj, je pričel delovati baš v trenutku, ko se je prikazala suha zemlja. Ling, prevzet od izvanrednega dogodka, je ponovno padel na kolena ter zahvaljeval Boga — tistega, ki ga časti beli človek. Pozno tistega popoldne je ladja "Klabat" priplula v osrčje dozdevnega meglenelega gričevja, a o suhi zemlji ni bilo ne duha ne sluha. Sedaj je bilo vsem jasno, da suhe zemlje sploh niso videli, pač pa skupino tenke nizko ležeče megle, katera je iz daljave varila oko. Prišla je noč. Ling je še vedno čakal. Kakor ostali se tudi on ni opoldne dotaknil suhega riža, misleč in upajoč, da dospo do kopnega in ob enem do hrane. To upanje pa je sedaj zginito; imel pa je občutek, da sta se prokletstvo in pogin za stalno utaborila na ladji. Vlažna sopara in megle ste se vsedle preko morske gladine ter dušile moštvo in njihova grla, da celo ladjo, kajti iz notranjosti je bilo čuti pritajeno škripanje, pomešano z človeškim grganjem. Sedaj stalni gost — glad — se je pričel oglašati in končno so posamič in drug za drugim povzivi prvo večerjo suhega riža, pomešanega s strahom na neizogibno beri-beri. To pa ni bil edini strah, ki jim je polnil njihove duše. Kapitan Lindong je pozval Linga, Ling pa je pozval ostale na skupno psvetovanje. "Gazolina in strojnega olja nam preostaja le še za 24 ur. Suhe zemlje ni opaziti nikjer, niti iz daljave. Kolikor morem jaz preračunati, bi bilo najbolje, ako hranimo gazolin in se zopet prepustimo valovom toliko časa, da ugledamo kje obrežje. Morski tok nas lahko zanese v bližino kakega obrežja, a brez gonilne sile nas zopet lahko odnese; v tem slučaju smo zgubljeni ter brez vsakega upanja na rešitev, ako porabimo sedaj vsjo zalogo goriva." Razočarani, a brez besed, so se Malajci udali. (Konec prihodnjij)

Kako se je našla družina.
Neki R. C. Clemens, ki živi v Los Angelesu, je ekspert v metanju nožev. Enega teh njegovih aktov so vzeli na filme, in dotično sliko sta v dveh različnih gledališčih videla njegova hčerka in sin, ki živita v St. Paula, pa nista znala drugi za drugega in tudi za očeta ne celih pet let. Oba sta ga po sliki spoznala in sta potom International Newsreel družbe našla dolgo pogrešanega očeta.

Da omogočimo nalaganje denarja pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

tudi deci naših rojakov, smo se odločili sprejemati vloge od \$1. — naprej. Vse vloge obrestujejo po 4%, mesečno obrestovanje.

Frank Sakser State Bank,
82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

L. N. TOLSTOJ

HADŽI-MURAT

Poslovenil Vladimir Levstik

(Nadaljevanje)

Rekel je, kakor je povedal tolmač, da je tudi že prej, leta 1839, ko je upravljal Avarijo, zvesto služil Rusom in se jim ne bi nikoli iznevil, da ni bilo njegovega sovražnika Ahmeta-Kana, ki ga je očrnil generalu Kluegenau, hoteč ga pogubiti.

"Vem, vem," je dejal Voroncov, dasi je zdavnaj pozabil vse to, ako je sploh kdaj vedel. "Vem," je dejal in sedel kačič Hadžiju-Muratu na nizek divan, ki je stal ob zidu. Toda Hadžij-Murat ni sedel, marveč je skomignil s širokimi pleči, v znak, da se ne upa sesti v prisotnosti tako imenitnega moža.

"Ahmet-Kan in Čamil sta obadva moja sovražnika," je nadaljeval, obračaje s tolmaču. "Reci knezu, da je Ahmet-Kan umrl, preden sem se utegnil maščevati, Šamil pa še živi, in da ne umrem, ne da bi se mu osvetil." Pri teh besedah je nagrbčančil obrvi in stisnil čeljusti.

"Da, da," je mirno rekel Voroncov. "Kako pa se misli osvetiti Šamilu?" je dejal tolmaču. "A reci mu, da lahko sede."

Hadžij-Murat je spet odklonil sedež, na vprašanje pa je odgovoril, da je prešel k Rusom baš zato, ker jim hoče pomagati, da uničijo Šamila.

"Dobro, dobro," je dejal Voroncov. "A kaj hoče prav za prav storiti? Sedi vendar, sedi!"

Hadžij-Murat je sedel in rekel, da jamči — samo če ga pošljejo na lezginsko mejo in mu dajo čet — da spravi ves Dagestan na noge in se Šamil ne bo mogel več držati.

"Dobro. To se lahko zgodi," je dejal Voroncov. "Premislil si."

Tolmač je prevel Hadžiju-Muratu namestnikove besede. Hadžij-Murat se je zamislil.

"Povej serdarju," je rekel nato, "da je moja rodbina v rokah mojega sovražnika. Dokler je ona v gorah, imam roke zvezane in ne morem storiti ničesar. Šamil mi ubije ženo, mater in otroke, ako nastopim očitno proti njemu. Knez naj le reši mojo rodbino in jo zamenja za jetnike, pa uničim Šamila ali pa poginem sam."

"Dobro, dobro," je dejal Voroncov. "Premisliti hočemo to stvar. A zdaj mi reci, naj gre k načelniku štaba in mu podrobno razloži svoj položaj, svoje želje in svoje namene."

Tako se je končalo prvo svidenje Hadžija-Murata z Voroncovim.

Tisti večer so peli v novem gledališču, ki je bilo opremljeno po iztočnem okusi, italijansko opero. Voroncov je bil v svoji loži in v pritličju se je pojavila nenavadna postava hromelega Hadžija-Murata v turbanu. Vstopil je s pridelenim mu adjutantom Voroncovom, Lorisem-Melikom, in sedel v prvo vrsto. Prvo dejanje je presedel z iztočnim, muslimanskim dostojanstvom in ravnodušjem, brez kakršnegakoli začudenja; nato je vstal in odšel, oziraje se mirno po gledalcih in zbujače občepozornost.

Drugi dan, v ponedeljek, je bil pri Voroncovih običajni sprejemni večer. V veliki, živo razsvetljeni dvorani je igrala godba, skrita v rastlinjaku. Mlade in ne več prav mlade ženske v oblekah, razgaljajočih vratove, prsa in roke, so se vrstile v objemu z moškimi, napravljenimi v kričice uniforme. Pri bogato založenem bufetu so točili lakeji v rdečih frakih, nogavicah in šolnih penečo vino in ponujali damam slaščice. Serderjeva žena je hodila vzlic svojim ne več mladim letom takisto polunaga med gosti, smehljala se priljudno in rekla Hadžiju-Muratu, ki je motril goste z enakim ravnodušjem kakor sinoči v operi, po tolmaču nekaj prijaznih besedi. Za gospodinjjo so prihajale tudi druge razgaljene ženske in vse so stale pred Hadžijem-Muratom brez sramu in ga smehljaje vpraševale, kako mu ugaja to, kar vidi. Voroncov sam, z zlatimi epoletami in vrvicami, z belim križem okrog vratu in širokim trakom preko ramena, je pristopil k njemu in ga povprašal kakor vsi drugi, očitno uverjen z njimi vred, da mu mora biti prizor po godu. In Hadžij-Murat je odgovoril Voroncovu tako kakor ostalim: da pri njih ni tega, ne da bi se izrazil, ali se mu vidi prav ali napak, da ni.

Hadžij-Murat je poizkusil govoriti na plesu z Voroncovim o svoji želji, da bi odkupil njegovo rodbino; toda Voroncov se je naredil, kakor da ga ni slišal, in ga je ostavil samega. Loris-Melikov je rekel pozneje Hadžiju-Muratu, da tu ni kraj za razgovore o takih stvareh.

Ko je odbilo enajst, je Hadžij-Murat pogledal na uro, katero mu je podarila Marja Vasiljevna, in vprašal Loris-Melikova, če zdaj lahko odide. Loris-Melikov je dejal, da lahko, a da bi bilo boljše ostati. Vzlic temu pa Hadžij-Murat ni ostal, ampak se je odpeljal z elegantnim kolesljem, ki ga je imel na razpolago v svoje stanovanje.

XI.

Peti dan bivanja Hadžija-Murata v Tiflisu ga je posetil namestnikov pribočnik Loris-Melikov po naročilu vrhovnega poveljnika.

"Glava in roke so pripravljene služiti sedarju," je rekel Hadžij-Murat, sklonivši glavo s svojim običajnim diplomatskim izrazom, in položil roko na prsi. "Ukazuj," je dodal, prijazno gledaje Loris-Melikovu v oči.

Loris-Melikov je sedel na stol, ki je stal pri mizi Hadžija-Murata se je spustil njemu nasproti na nizki minderluk, uprl roke v kolena, sklonil glavo in jel z zanimanjem poslušati, kar mu je govoril pribočnik Loris-Melikov, ki je gladko govoril po tatarsko, je dejal, da knez pozna prošlost Hadžija-Murata, vendar pa bi želel zvedeti vso njegovo zgodbo iz njegovih lastnih ust.

"Pripoveduj jo meni," je rekel Loris-Melikov. "Zapišem je in jo prevedem na rusko, a knez je pošlje gospodarju."

Hadžij-Murat je pomolčal. Ne le, da ni nikoli prekinil sobesednika, ampak vedno je čakal, ali poreče nemara še kaj. Nato je vzdignil glavo, stresel kučmo nazaj in se nasmešnil s tistim posebnim, otroškim smehljajem, s katerim je očaral že Marje Vasiljevno.

"To je lahko," je dejal; očitno se mu je laskala misel, da bodo čitali njegovo zgodbo carju.

"Pripoveduj mi (tartarsčina ne pozna vikanja), vse od kraja, nič ne hiti," je rekel Loris-Melikov in potegnil iz žepa beležnico.

"Lehko. Samo mnogo, zelo mnogo je tega, kar treba povedati. Marsikaj se je zgodilo," je dejal Hadžij-Murat.

"Ako ne utegneš povedati vsega en dan, končaj drugič," je rekel Loris-Melikov.

"Ali naj začnem od kraja?"

"Da, prav od kraja: kje si se rodil in kod si živel."

Hadžij-Murat je pobesil glavo in dolgo sedel tako. Nato je vzela palčico, ki je ležala ob minderluku, potegnil izpod kinžala oster damaskovan nožič s slonovinastim, z zlatom okovanim držajem ter jel rezljati z njim po palčici in v tem pripovedovati.

"Piši: rodil sem se v Celjemesu, majhnem aulu — baš za oslovsko glavo ga je, kakor pravijo pri nas," je začel. "Ne delj ko dva streljaja od nas je Hunzah, kjer so živeli kani. Naša rodbina je bila z ujimi Osmanca, je hkratu dojila najstarejšega kana Abununcala-Kana, potem drugega, Umo-Kana, in ga je tudi oddojila, toda Ahmet, moj dragi brat, je pri tem umrl. In takrat, ko sem se narodil jaz, je kanica povila tretjega, Bulača-Kana. Mati ni več hotela iti za dojljo. Oče ji je ukazal, toda ona ni hotela: 'Ne pojdem,' je rekla, 'spet bi zamorila svoje lastno dete.' Oče, ki je bil nagle jeze, jo je takrat usekal s kinžalom; ubil bi jo, da mu niso vzeli. In tako me ni dala od sebe in je potem sama zložila pesem ... A tega mi pač ni treba pripovedovati?"

"Ne, treba je, povej vse," je dejal Loris-Melikov.

Hadžij-Murat se je zamislil. Spominjal se je matere, kako ga je dajala na strehi domače kočice k sebi spat in ga odevala s kožuhom, on pa jo je prosil, naj mu pokaže na svojem boku sled, ki je ostala po rani.

Spomnil se je pesmi ter jo povedal. Pesem se je glasila: "Tvoj bulatni (Bulat damaskovano jeklo) kinžal je predril moje bele grudi, a jaz sem pristavila k njim svoje solncece, svoja dečka. Umila sem ga s svojo vročo krvjo in rana se je začela brez trav in korenov. Nisem se bala smrti, ne bo se je plašil deček-džigit."

"Evo, ta moja mati je zdaj v Samilovih rokah," je dejal Hadžij-Murat; "njo treba rešiti."

Spomnil se je vodometna pod goro, h kateremu je hodil z materjo po vodo, držeč se je za široke hlače. Spomnil se je, kako mu je prvič obrila glavo in kako je z začudenjem uzrl svoje okroglo, sinjevasto teme v svetli medeni skledi, ki je visela na steni.

Spomnil se je mršavega psa, ki mu je lizal obraz, in tistega posebnega vonja po dimu in kislem mleku, kadar mu je mati dajala mlinecve. Spomnil se je, kako ga je nosila v odprtem košu k dedu na pristavo onkraj gora. Spomnil se je zgrbančenega, sivobraidega deda, kako je koval srebro s svojimi žilavimi rokami ter učil vnuka moliti.

"Da. Tak mati ni šla za dojljo," je dejal in stresel glavo.

"Kanica je dobila drugo dojljo, a moja mater je ljubila vzlic temu. In mati je vodila nas deco v kanski dvorec; igrali smo se s kanovo deco in kanica nas je imela rada. Kanov je bilo troje: Abununcal-Kan, dojni brat mojega brata Osmanca, Umo-Kan, moj pobratim, in Bulač-Kan, najmlajši, tisti, katerega je Šamil vrgele v prepad. A to povem kesneje. Petnajst let mi je bilo, ko so jeli hoditi po aulih muridi. Bili so ob kamenje z lesenimi sabljami in kričali: 'Muslimani, hazavat!' (Sveta vojna). Čečenci so vsi prešli k muridom in tudi Avarci so jeli prestopati k njim. Jaz sem živel takrat v dvorcu. Bil sem kakor kanov brat: delal sem, kar sem hotel, in tudi bogat sem postal. Imel sem konje, orožje in denar. Živel sem po svoji volji in ničesar mi ni bilo mar. Tako je bilo vse dotlej, da so ubili Kazija-Mulo in je stopil Hamzat na njegovo mesto. Hunzat je poslal kanom sle s sporočilom, da razruši Hunzah, ako ne sprejmejo hazavata. To je bilo vredno premisleka. Kani so se bali Rusov, bali so se sprejeti hazavat, in kanica je poslala mene s svojim sinom Uma-Kanom v Tiflis, da bi prosila ruskega vrhovnega poveljnika pomoči zoper Hamzata. Vrhovni poveljnik je bil Rosen, baron. Sprejel ni mene ne Uma-Kana. Velel nama je reči, da pomore, in ni storil ničesar. Samo njegovi oficirji so jeli prihajati k nama in kvartati z Umo-Kanom. Napajali so ga z vinom in ga zavajali v slabe kraje in zakvartal je z njimi vse, kar je imel. S telesom je bil silen kakor bik in hraber kakor lev, a z dušo slab kakor voda. Zaigral bi poslednje konje in še orožje, da ga nisem odvel domov. Po Tiflisu so se moje misli izpremenile in jel sem nagovarjati kanico in mlade kane, naj sprejmejo hazavat."

"Zakaj si se premislil?" je vprašal Loris-Melikov. "Ali ti Ruse niso bili po godu?"

Hadžij-Murat je pomolčal.

"Ne, niso mi ugajali," je rekel odločno in zaprl oči. "In še drugi razlog je bil, da sem hotel sprejeti hazavat."

"Kakšen razlog?"

"Pod Celjemesom sva s kanom naletela na tri muride: dva sta ušla, tretjega sem ubil iz samokresa. Ko sem stopil k njemu, da bi mu vzel orožje, je bil še živ. Pogledal me je. 'Ubil si me,' reče. 'Meni je dobro. A ti si musliman; mlad si in silen, sprejmi hazavat. Bog veli.'"

"In si ga sprejel?"

"Sprejel ne, a misliti sem začel," je dejal Hadžij-Murat in nadaljeval svojo povest.

(Dalje prihodnjič)

Avtomobil na treh kolesih.

Neka Mrs. Wright si je naročila avtomobil na treh kolesih, od katerih sta dva spredaj in eden zadaj. Avtomobil je lahkega izdelka na dva cilindra in baje prevozi 40 milj z galonom gazolina. Največja hitrost tega avtomobila znaša 80 milj na uro.

Avtomobili v tej deželi.

Za letošnje leto je bilo izdanih 22,342,457 avtomobilskih licenc v Združenih državah. Na prvem mestu je država New York z 1,818,765 avtomobili; Californija jih ima nekaj malega manj. Čez en milijon avtomobilov ima še pet drugih držav.

JOSEPH PALCER
in
LOUIS GORNIK
lastnika trgovine
American Clothing Co.,
Ely, Minn.

Našemu slovenskemu občinstvu v Ely naznanjava, da sva otvorila trgovino z manufakturnim blagom. V zalogi imava moške obleke, klobuke in čevlje. Nova zaloga ženskih oblek, klobukov in čevljev, kakor tudi druge drobnarije, spadajoče v to stroko.

Priporočava se za obilen poset naše trgovine, in zagotavlja vse odjemalce, da bodo zadovoljni s cenami in blagom. Trgovina se nahaja na

vogalu Sheridan Street in Central Ave.

Pijača jim ne škoduje.

V angleški poslanski zbornici je nedavno minister za narodno zdravje poročal, da je glasom statistike v Angliji 449 oseb, ki so nad 100 let stare. Med temi je 327 žensk in 122 moških.

Čistimo, barvamo, popravljamo

NEW YORK

Dry

CLEANING

1. SMUK, poslovodja
6220 ST. CLAIR AVE.
Pennsylvania 2063.
Pridemo iskat in pripeljemo na dom!

Izšel je

Slovensko Amerikanski

Koledar

za leto 1927

CENA 50c
s poštnino vred.

Z naročilom pošljite znamke ali pa moneyorder na

GLAS NARODA,
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

"Ameriška

zgodovina"

To je najnovejša slovenska knjiga v Združenih Državah, ki vam na domač, priprosto način jasno opiše vso zanimivo ameriško zgodovino od odkritja Amerike pa do danes.

Knjiga ni samo poučna, pač pa tudi skrajno zanimiva. Obsega 244 strani, jo krasi obilica zgodovinskih slik, in velja samo 75 centov, s poštnino pa 85 centov. Dobi se pri

"Ameriška Domovina"

Cleveland, Ohio.
6117 St. Clair Ave.

Imam na zalogi že nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in chromatične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tudi kovečke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.

Pišite po cenik na:
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.
Edini zastopnik in založnik
LUBASOVH HARMONIK v Združenih Državah

MOŽKE in ženske krasne najnovejše ure, prstane, diamante, verižice in vso drugo zlatnino. Dajlje prave glasne Victor gramofone, cena \$17.50 do \$1,000; prave slovenske Victor plošče in slovenske in v vseh drugih jezikih PIANO ROLE; zastave in regalice za društva. Pišite po brezplačni cenik, kar želite na vašega sobrata:

IVAN PAJK
24 Main St., Conemaugh,
Pennsylvania.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street,

Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoke vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko in stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki. Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, plane in radio vseh vrst in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

VABLJENI STE,

da se pridružite našemu drugemu letošnjemu

skupnemu potovanju v stari kraj,

katero se vrši na preizkušeno najboljšem parniku Francoske linije

"Paris-u" ko odpluje iz New Yorka na 4. junija t. l.

Kakor na drugih potovanjih te vrste, bodo tudi ob tej priliki pripravljene za potnike posebne ugodnosti. Razume se, da bodo imeli potniki spremstvo prav do Ljubljane.

Pišite nam po okrožnico o naših skupnih potovanjih. V njej dobite pojasnjeno glede cen in drugih zadev.

V Vašo korist je, da se čim prej prigradite in rezervirate prostor, zlasti ako niste ameriški državljani.

PRIHODNJE NAŠE SKUPNO POTOVANJE BO NA 16. JULIA, ISTOTAKO NA PREISKUSENEM IN PRILJUBLJENEM "PARIS-U."

Lahko odpotujete tudi prej, ali pozneje. Mi zastopamo vse večje linije in vam lahko preskrbimo katerikoli parnik hočete naj že bo na Havre, Cherbourg, Hamburg, Bremen ali na Trst.

Ako ste torej namenjeni v stari kraj, se obrnite na nas in točna in zadovoljiva postrežba vam je zagotovljena.

Ravno tako se obrnite na nas, kadar pošiljate denar v stari kraj, — kadar želite dobiti denar iz starega kraja, — kadar želite dobiti kako osebo iz starega kraja, — kadar rabite pooblastilo, izjavo, pogodbo, ali kako drugo notarsko listino.

Slovenska banka

Zakrajšek & Češark,

455 West 42nd St. (med 9. in 10. Ave.) New York, N. Y.

RUDOLF PERDAN

SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.

933 E. 185th St. Cleveland, Ohio.

ELCO THEATER - ELY, MINNESOTA

15. IN 16. MAJA "KABARET"

Pridite vsi, ki želite dobrega gledališkega uživanja!

Nastopi GILDA GUY, znamenita plesalka!

MATIJA SKENDER, javni notar

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

1122 E. OHIO ST. N. S. PITTSBURGH, PA.

Telefon: CEDAR 3472

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporoke in vse druge v notarsko stroko spadajoče spise.

Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

DRUGI SKUPNI IZLET V JUGOSLAVIJO

s parnikom "PARIS"

dne 14. maja 1927.

Na parniku nam je dodeljen poseben oddelek z lepimi in čednimi kabinami v sredini parnika; kabine imajo po 2 in 4 postelje, nekateri jih je tudi s 6 posteljami za družine.

Potnike bo spremljal naš uradni skozi do Ljubljane, priljaga, čezirana že tu v New Yorku skozi do Ljubljane in Trsta, tako bodo potniki tem brezskrbneje potovali.

Vozni list III. razreda stane do Ljubljane \$119.67 z vojnimi daveki, kom in železnico vred; za ven in nazaj (Round Trip) pa stane več, ni list za ta parnik \$206.00 ter \$5.00 vojni davek; nedržavljanj pa cajo tudi head tax.

Potovanje se vrši v najlepšem mesecu maju in kdor je namenjen potovati, naj se čimprej prijavi.

TRETI SKUPNI IZLET z najnovejšim parnikom "ILE DE FRANCE" se vrši na 2. julija 1927.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

THE CENTRAL CO., ELY, MINN.

se topla priporočajo vsem rojakom. Imamo na izbiro moških in ženskih oblek, srajc, klobukov, oxford čevljev, kakor tudi drugih moških in ženskih potrebščin.

Pri nas kupite lahko obleko, bodisi moško ali deško, na mesečno odplačila. Mi jamčimo blago in naše cene so zmerne.

THE CENTRAL CO.

JE EDINA SLOVENSKA TRGOVINA MOŠKIH OBLEK V ELY.

V zalogi imamo tudi vsakovrstno žensko blago po zmernih cenah ter obleke in obuvala za otroke.

Rojaki, tržite v Narodnem domu!